



MAHALLALARDA YOSHLARNI OMMAVIY SPORT MASHG'ULOTLARIGA JALB ETISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH

O'rinov Sanjarbek G'ulomjon o'g'li

*Andijon viloyati Buloqboshi tumani sport maktabi ommaviy sportni rivojlantirish
va seleksiya bo'yicha direktor o'rinbosari*

Annotatsiya: Ushbu maqolada mahallalarda yoshlar o'rtasida ommaviy sportni rivojlantirish hamda ularni jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlariga keng jalb etishning zamonaviy metodik asoslari tadqiq etilgan. Mahalla institutining bu boradagi imkoniyatlari, tashkiliy-metodik yondashuvlarni takomillashtirish hamda yoshlarning sportga bo'lgan qiziqishini oshirishning samarali mexanizmlari va amaliy tavsiyalari yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: mahalla, ommaviy sport, yoshlar, jismoniy tarbiya, metodika, takomillashtirish, sog'lom turmush tarzi, sport musobaqalari, infratuzilma, ijtimoiy faollik.

Kirish

Bugungi kunda mamlakatimizda barkamol avlodni tarbiyalash, yoshlarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish hamda ular o'rtasida sog'lom turmush tarzini qaror topdirishda ommaviy sportning o'рни beqiyosdir. Ayniqsa, mahalla institutlari bazasida yoshlarni jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlariga keng jalb etish, mavjud sport infratuzilmasidan unumli foydalanish hamda mahallalarda sport muhitini shakllantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylandi. Ma'lumki, ommaviy sport – bu nafaqat salomatlikni mustahkamlash vositasi, balki yoshlarni turli yot g'oyalar va zararli odatlardan holi etuvchi, ularda jamoaviylik hamda iroda sifatlarini shakllantiruvchi muhim omildir.



Shunga qaramay, mahallalarda yoshlarning sport mashg'ulotlariga jalb etilish darajasi va ushbu jarayonni tashkil etishning amaldagi metodikasi zamonaviy talablarga to'liq javob bera olmayapti. Ko'pincha sport tadbirlarining nomigagina o'tkazilishi, yoshlarning qiziqish va ehtiyojlarini yetarlicha hisobga olmaslik hamda innovatsion tashkiliy shakllarning kamligi metodik yondashuvlarni tubdan qayta ko'rib chiqishni taqozo etmoqda. Shu bois, mahallalarda yoshlarni ommaviy sport mashg'ulotlariga jalb etish mexanizmlari hamda metodikasini ilmiy va amaliy jihatdan takomillashtirish o'ta dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda.

Asosiy qism

Mahallalarda yoshlarni ommaviy sportga jalb etish metodikasini takomillashtirish, eng avvalo, maqsadli va tabaqalashtirilgan yondashuvni talab etadi. Yoshlarning yosh xususiyatlari, qiziqishlari hamda jismoniy tayyorgarlik darajasidan kelib chiqqan holda sport turlari va mashg'ulot shakllarini to'g'ri tanlash zarur. An'anaviy sport turlari bilan bir qatorda yoshlar orasida ommalashib borayotgan zamonaviy yo'nalishlar (street workout, badminton, stritbol va boshqalar) hamda mahalla ichidagi xalqona va harakatli o'yinlarni metodik jihatdan to'g'ri rejalashtirish mashg'ulotlarning jozibadorligini sezilarli darajada oshiradi.

Shuningdek, jalb etish metodikasida mahalla yetakchilari, sport murabbiylari va ota-onalar o'rtasidagi kooperatsiyani yo'lga qo'yish alohida o'rin tutadi. Mahallalardagi sport maydonchalarida muntazam va tizimli ravishda "Mahalla ligasi", "Sog'lom oila – sog'lom jamiyat" kabi musobaqalarni bosqichma-bosqich tashkil etish, ularga nafaqat iqtidorli yoshlarni, balki uyushmagan va uyushgan yoshlar guruhlarini ham baravar jalb qilish lozim. Tizimli rag'batlantirish mexanizmlarini joriy etish, musobaqa g'olib va ishtirokchilarini ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash yoshlarda sportga nisbatan barqaror motivatsiyani shakllantirishga xizmat qiladi.

Bundan tashqari, jismoniy tarbiya va sport jarayonlarini raqamlashtirish hamda targ'ibotning zamonaviy usullaridan foydalanish metodikaning ajralmas qismiga



aylanishi kerak. Mahalla darajasida sport mashg'ulotlari va musobaqalari haqida ma'lumot beruvchi raqamli platformalar hamda ijtimoiy tarmoqlar imkoniyatlaridan keng foydalanish yoshlar auditoriyasini qamrab olish unumdorligini oshiradi. Sport turlari bo'yicha metodik yo'riqnomalar, video-qo'llanmalar va kouching dasturlarini ommalashtirish orqali yoshlarga mustaqil va to'g'ri shug'ullanish imkonini yaratish lozim.

Xulosa

Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, mahallalarda yoshlarni ommaviy sport mashg'ulotlariga jalb etish metodikasini takomillashtirish – bu kompleks va tizimli yondashuvni talab qiladigan jarayondir. Mashg'ulotlarni zamonaviy talablarga moslashtirish, yoshlarning qiziqishlarini inobatga olgan holda innovatsion va harakatli sport turlarini joriy etish hamda mahalla darajasidagi musobaqalarni doimiy ravishda o'tkazib borish yoshlarning sport bilan shug'ullanish ko'rsatkichlarini bir necha barobarga oshirishga imkon beradi.

Xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, mahalla institutining sport imkoniyatlarini yanada kengaytirish, kadrlarning metodik tayyorgarligini oshirish hamda raqamli targ'ibot vositalarini integratsiya qilish orqali yoshlar o'rtasida ommaviy sportni doimiy turmush tarziga aylantirish mumkin. Bu esa, o'z navbatida, nafaqat sog'lom va barkamol avlodni shakllantirishga, balki jamiyatda ijtimoiy barqarorlik va ahillikni yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-oktyabrdagi "Sog'lom turmush tarzini keng tatbiq etish va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6099-son Farmoni.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-apreldagi "Mahallalarda yoshlarni ommaviy sportga jalb qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-201-son Qarori.



3. Abdullayev A., Xonkeldiyev Sh. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi. Darslik. - Toshkent: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati", 2018. - 300 b.
4. Yunusov T. T. Ommaviy sportni rivojlantirishning tashkiliy-metodik asoslari. // *Jismoniy tarbiya va sport*, 2021. - № 3. - B. 45-50.
5. Qosimov A. S. Mahallalarda jismoniy tarbiya va ommaviy sportni tashkil etish xususiyatlari. // *Pedagogik mahorat*, 2022. - № 5. - B. 112-117.
6. Smith, J., & Thomas, K. (2019). *Community-Based Sports Programs: Strategies for Youth Engagement and Health Promotion*. Routledge. - 210 p.
7. Rixsiyev A. A. Ommaviy sport tadbirlarini rejalashtirish va o'tkazish metodikasi. O'quv qo'llanma. - Toshkent: "Fan va texnologiya", 2020. - 180 b.
8. Green, M. (2020). Integrating Sport into Community Development: Policy, Practice, and Evaluation. *Journal of Sport and Social Issues*, 44(2), 123–141.